

HRVATSKA NARODNA BANKA

20 kuna

Objavljeno: 31.1.2015.

Izdanje: 7. ožujka 2001. (potpis: Željko Rohatinski), datum puštanja u optjecaj: 16. kolovoza 2001.

Izdanje: 9. srpnja 2012. (potpis: Boris Vujčić), datum puštanja u optjecaj: 18. ožujka 2013.

Izdanje: 30. svibnja 2014. (potpis: Boris Vujčić), datum puštanja u optjecaj: 30. svibnja 2014. - prigodna optjecajna novčanica

Veličina: 130 x 65 mm

Osnovna boja: Crvena

Osnovni motiv na licu: Portret Josipa Jelačića (1801. - 1859.)

JOSIP JELAČIĆ

Grof Josip Jelačić Bužimski, hrvatsko-slavonsko-dalmatinski ban rodio se 1801. u Petrovaradinu. Školovan u Beču, do 1848. stjecao je vojno iskustvo na mnogim tada aktivnim bojištima. Na početku revolucionarnih kretanja u Habsburškoj Monarhiji Kralj Ferdinand I. proglašava ga 23. ožujka 1848. banom. Snagom suverene banske vlasti proglašava suverenost i neovisnost Hrvatske od Ugarske vlade zahtijevajući teritorijalno jedinstvo Hrvatske, ukida kmetstvo, uvodi hrvatski jezik kao službeni te se zalaže za jednakost i ravnopravnost u svim segmentima društva, zbog čega je postao omiljen u širokim slojevima naroda. Taj velikan hrvatske povijesti ujedinio je u banskoj vlasti sve hrvatske zemlje. Zbog svega toga, povijest bana Jelačića pamti kao gorljivog zaštitnika hrvatskih prava od mađarskih pretenzija, jamstvo tekovina hrvatskoga narodnog pokreta i utjelovljenje izvojevane narodne nezavisnosti.

Osnovni motiv na naličju: Dvorac grofa Eltza u Vukovaru, motiv Vučedolska golubica

DVORAC ELTZ

Dvorac Eltz raskošno je barokno zdanje smješteno na obali Dunava na razmeđu Slavonije i Srijema, na krajnjim zapadnim obroncima Fruške gore, u Vukovaru. Ubraja se među najvažnija djela barokno-klasicističke arhitekture Hrvatske. Njegova povijest započinje 1736., nakon što Vukovarsko vlastelinstvo kupuje nadbiskup i izborni knez Mainza, Philipp Karl grof Eltz, kojega nasljeđuje njegov nećak Anselm Casimir Franz grof Eltz. On 1750. započinje gradnju kurije koja će s vremenom i brojnim nadogradnjama prerasti u velebni dvorac srednjoeuropskog izgleda. Konačni izgled dvorac dobiva krajem 19. stoljeća. Reprerentativnost, otmjenost i bogatstvo vukovarskoga dvorca potvrđuje i arhitektura gospodarskih i pomoćnih zgrada. Članovi obitelji Eltz bili su aktivni sudionici gospodarskoga, političkoga i kulturnog života kraja. Danas obnovljen, taj simbol Vukovara u Domovinskom je ratu bio gotovo potpuno uništen.

VUČEDOLSKA GOLUBICA

Između 3000. i 2500. prije Krista, dok Sumerani vladaju Mezopotamijom, na desnoj obali Dunava na krajnjem istoku Hrvatske razvija se vučedolska kultura. Ta indoeuropska populacija s oko 3000 stanovnika bavila se stočarstvom i lijevanjem predmeta od bakra i prvi su poznati svjetski proizvođači bronce. Na lokalitetu toga višeslojnog prapovijesnog naselja 1938. pronađena je kulturna keramička posuda u obliku ptice (golubice ili jarebice), koja će u svjetskim razmjerima postati poznata kao vučedolska golubica. Ta se ptica iz doba eneolitika (bakreno doba) usko vezuje uz štovanje indoeuropskoga boga vatre i ljevačkog zanata.

Prigodna novčanica od 20 kuna izdana je povodom obilježavanja 20 godišnjice kune, 30. svibnja 2014.

Prigodni motiv:

Na lijevom polju novčanice, na dijelu gdje je ugrađen vodeni znak s likom Josipa Jelačića, otisnut je okomito, u trideset i četiri retka, u neprekinutom nizu tekst "DVADESETA OBLJETNICA HRVATSKOGA NOVCA KUNE I LIPE 2014.". Tekst je otisnut mikropismom i tvori pravokutnu podlogu unutar koje je zadebljanjem pojedinih slova i brojki dobiven vidljiv efekt broja "20.". Preko pravokutne podloge u tri je retka bojom koja se prelijeva otisnuta riječ "OBLJETNICA". Na podlozi prevladava ljubičastocrvenkasta boja.

